

inbo

Marternieuws

van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

marternieuws@inbo.be • www.inbo.be

INBO Marternieuws 15 – juli 2014

- [Breaking news: dassen gevestigd in West-Vlaanderen](#)
 - [Brabantse dassen: nieuws en gewijzigd protocol inzameling provincie Vlaams-Brabant](#)
 - [Boommarter Alain sneuvelt op dispersie in Nederland, in Sinaai opnieuw jongen geboren en de Weimanstraat eist opnieuw haar tol](#)
 - [Fotovalsessie in het Heidebos \(provincie Oost-Vlaanderen\)](#)
 - [Fotovalsessie en kartering potentiële nestbomen in het Bulskampveld \(provincie West-Vlaanderen\)](#)
 - [Eindelijk boommarterbeelden uit de Limburgse Kempen!](#)
 - [Boommarters in de provincie Antwerpen](#)
 - [Boommarter gefotografeerd in Ravels](#)
 - [Twee dode boommarters op de E313 in Grobbendonk](#)
 - [Twee dode boommarters in Kapellen](#)
 - [Otter waargenomen in Eigenbilzen \(provincie Limburg\)](#)
 - [Nieuwe wasbeeropname in Voeren \(provincie Limburg\)](#)
-

Breaking news: dassen gevestigd in West-Vlaanderen

Vier jaar geleden bereikte ons een melding van een toevallige zichtwaarneming van een das in de bosrijke regio rond Brugge. Na een gesprek en een bezoek ter plaatse met de waarnemers werd de waarneming als betrouwbaar beoordeeld, grondig gedocumenteerd en gearhiveerd. Afgelopen maand kregen we een nieuwe melding binnen van een zichtwaarneming op exact dezelfde plaats. De waarnemer wist niet van het bestaan van de waarneming uit 2010. Twee onafhankelijke zichtwaarnemingen op exact dezelfde plaats: dat kan geen toeval meer zijn. Met de hulp van een streekkenner gingen we in de omgeving op zoek naar een geschikte burchtsite voor dassen. Met succes, want binnen het uur vonden we een bezette dassenburcht, duidelijk al meerdere jaren in gebruik. De omgeving wordt dus al minstens sinds 2010 bewoond door dassen. Het is niet ondenkbeeldig dat er al veel langer dassen weten te overleven in de regio. De oudste gedocumenteerde waarneming na de Tweede Wereldoorlog dateert van 1967, toen werd een nog levend verkeersslachtoffer ter plaatse uit zijn lijden verlost. In 1982 werd er opnieuw een verkeersslachtoffer gerapporteerd. In 1986 was er een betrouwbare zichtwaarneming en in 1995 werd een verkeersslachtoffer ingezameld. In 2010 werd er naast bovenvermelde zichtwaarneming ook nog een verkeersslachtoffer gemeld, dat helaas niet kon ingezameld worden. De bosgordel rond Brugge bevat meerdere grote private (kasteel)domeinen, dit kan een verklaring zijn voor het feit dat we jarenlang in het ongewisse zijn gebleven over mogelijke vestiging van dassen in die regio.

Brabantse dassen: nieuws en gewijzigd protocol inzameling provincie Vlaams-Brabant

Naar aanleiding van het steeds frequenter opduiken van dassen in Vlaams-Brabant, gelden voor het verzamelen van dode exemplaren in deze provincie [nieuwe richtlijnen](#), op vraag van en in samenspraak met Natuurinspectie Vlaams-Brabant (ANB).

Aan Waalse zijde (gemeente Grez-Doiceau) viel op 24 mei jongstleden opnieuw een verkeersslachtoffer te betreuren. Het betrof een mannetje, met een gewicht van 12,640 kg, klassieke middenmoot dus. De nog zeer geringe tandslijtage van de achterste kies in de bovenkaak geeft aan dat het nog een vrij jong dier was. Via microscopisch onderzoek kon wel reeds de aanwezigheid van vrij sperma (in de epididymis of bijbal) worden vastgesteld. Vermits mannetjesdassen in de regel seksueel rijp worden in de zomer van hun tweede levensjaar, betekent dit dat het dier wellicht geboren is in 2012. De vacht was nagenoeg helemaal gaaf, met zeer geringe sporen van bijtonden in de hals en geen op de stuit, wat duidt op een 'rustige' sociale context, kenmerkend voor niet-verzadigde populaties.

Gelukkig is er ook nog positief nieuws met betrekking tot levende dassen. De burcht op Waals grondgebied waar in 2011 en 2013 jongen werden geboren is ook dit jaar succesvol geweest en ook aan Vlaamse zijde hebben we inmiddels weet van minstens twee bezette burchtsites, waar alvast bij één ervan dit jaar jongen geboren werden! Om evidente redenen geven we geen verdere details.

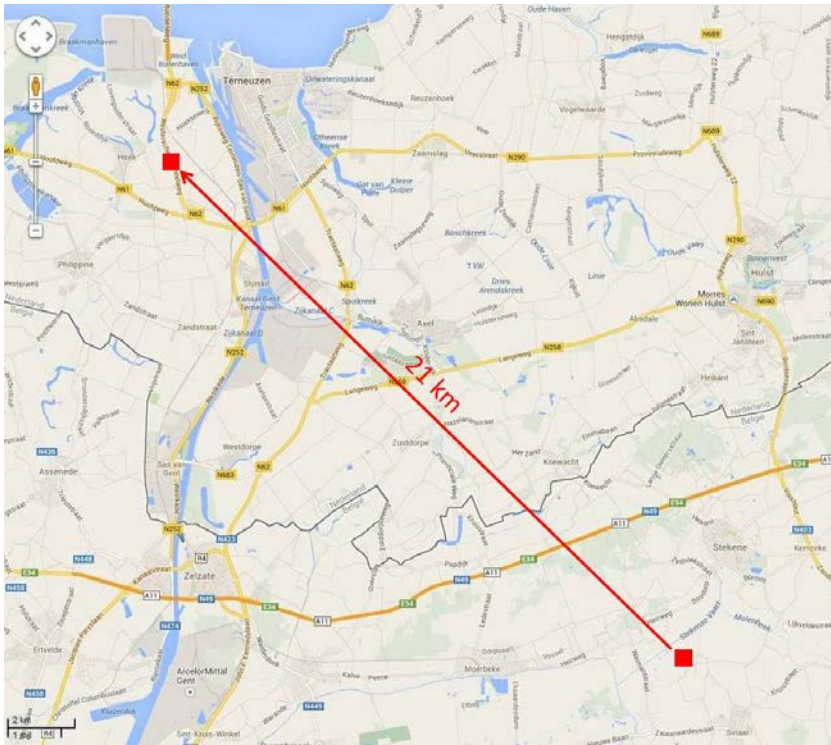
Boommarter Alain sneuvelt op dispersie in Nederland, in Sinaai opnieuw jongen geboren en de Weimanstraat eist opnieuw haar tol

Alain (°2013, jong van Madeleine) werd het laatst door een cameraval op beeld vastgelegd in zijn geboortegebied in Sinaai op 31 maart 2014. In de maand april kon slechts een paar keer telemetrie uitgevoerd worden. Alain werd toen niet teruggevonden. Dit kon slechts twee dingen betekenen: Alain was vertrokken uit zijn geboortegebied of zijn zender was defect. Op 27 april jongstleden waren Rinse van der Vliet, Erik Verlind en Rob Berkelder op weg van Den Haag naar Breskens om er vogels te gaan tellen op de gelijknamige trektelpost. Toen ze uit de Westerscheldetunnel reden zagen ze een dode marter met halsbandzender op de Westerscheldetunnelweg liggen. De marter werd ingezameld en ingevroren. Via een aantal tussenstations werd de boommarter overgebracht naar het INBO. Zoals vermoed bleek het om Alain te gaan... Alain is gestorven op zo'n 21 km afstand (in vogelvlucht) van zijn geboortegebied. Opmerkelijk is dat hij zich aan de andere zijde van het Kanaal Gent-Terneuzen bevond. Dit kanaal is overal minstens 160 meter breed, op enkele plaatsen zijn er bruggen. We zullen natuurlijk nooit weten of Alain het kanaal overgezwommen heeft of de bruggen heeft genomen. Dat boommarters goede zwemmers zijn weten we intussen al. De boommarters in Sinaai zwemmen regelmatig de lokale waterlopen Kanaal Van Stekene en Moervaart over. Het Kanaal Gent-Terneuzen is echter een waterloop van een andere orde: het is maar liefst tien keer zo breed en er is drukke scheepvaart.

Alain verkeerde op het moment van zijn dood nog in goede conditie. Hij woog 1552 gram (op 19 november 2013, d.i. toen we hem vingten en een zender aanbrachten, woog hij slechts 1362 gram) en had vrij veel vetreserves. De maag was leeg. Alain was duidelijk klaar voor een lange zwerftocht maar het verkeer heeft een abrupt einde gemaakt aan zijn avontuur.

Alain, voor het laatst levend gefotografeerd te Sinaai in de Fondatie, 31 maart 2014 (foto INBO)

Schematische kaartweergave van de fatale zwerftocht van boommarter Alain

Op 10 mei werd in de Vette-meers via cameraval een foto van Germaine genomen waarop duidelijk te zien is dat ze lacterend is. Germaine (zelf een dochter van Eufrasie) heeft dus voor het tweede jaar op rij (een) jong(en) in het gebied waar ze zelf geboren werd in 2011.

Germaine lacterend, 10 mei 2014 (foto INBO)

Firmin, het adulte mannetje met een zender werd de afgelopen maanden nog af en toe gefotografeerd. De enkele keren dat er telemetrie kon worden uitgevoerd in de maanden april-mei bevond hij zich telkens in het deelgebied de Vette-meers. Dankzij de fotovallen weten we dat hij ook regelmatig de Heirnisse aandeed. De meest recente pogingen om Firmin via telemetrie terug te vinden leverden geen resultaat op. Mogelijke verklaringen: de zender is defect of Firmin onderneemt geregeld verre uitstapjes omwille van de paartijd die is aangebroken. Een combinatie van beide kunnen we uiteraard ook niet uitsluiten. Wat er ook van zij: Firmin leeft nog want hij werd op 26 juni gefotografeerd op de rand van het deelgebied Vette-meers door de cameraval van Geert Braem.

Firmin, 26 juni 2014 (foto Geert Braem)

Het tweedejaarsjong van Germaine – zeker een mannetje op basis van een reeks foto's waar hij samen met zijn moeder in beeld staat, en duidelijk veel groter is – werd de voorbije weken nog regelmatig gefotografeerd op de rand van de territoria van Eufrasie en Germaine. Deze zone werd tot voor kort ook gefrequentieerd door het adulte mannetje Firmin. Hoe lang zal dit tweedejaarsjong nog getolereerd worden door de andere residerende boomarters? Mogelijk dwingt dit jonge mannetje zelf een eigen plekje af, zoals Germaine destijds een deel van het territorium van haar moeder inpalmde. Zonder zenders wordt het niet eenvoudig om dit proces te volgen maar via fotovallen proberen we nog enigszins zicht te houden op de situatie.

Mannelijk tweedejaarsjong van Germaine nog steeds aanwezig in het geboortegebied op 30 mei 2014 (foto INBO)

Het overgebleven tweedejaarsjong (het andere jong sneuvelde al vorige zomer) van Eufrasie, eveneens een mannetje, was nog ten minste tot 16 maart aanwezig in het geboortegebied (zie Marternieuws 14). Na deze datum werden geen beelden meer geregistreerd van dit exemplaar. Is dit jonge mannetje ongeveer gelijktijdig met Alain vertrokken uit Sinaai? Eufrasie zelf werd het laatst gefotografeerd op 13 mei.

Eufrasie, 13 mei 2014 (foto INBO)

Op vrijdag 13 juni vond boswachter Joris Goossens een dode boomarter op de Weimanstraat. Mogelijk is dit een nieuw jong van Eufrasie of Madeleine. Het dier bevindt zich momenteel nog in een lokale diepvriezer. Een verslag van de autopsie mag u verwachten in de volgende editie van

Marternieuws. Het is al de vijfde boomarter die op dit traject van enkele honderden meters werd ingezameld. Een zeer hoge tol voor de populatie in Sinaai als je bedenkt dat er over heel Vlaanderen nog maar tweeëntwintig boomarters ingezameld werden. Geplande infrastructuurwerken (zie Marternieuws 12) zouden de weg ook voor boomarters een stuk veiliger moeten maken.

Madeleine werd op 18 juni voor het eerst gefotografeerd met minstens drie nieuwe jongen in de Fondatie. Na het vertrek van Alain heeft Madeleine geen tweedejaarsjongen meer rondlopen in haar territorium.

Madeleine met één jong in de Fondatie, 18 juni 2014 (foto INBO)

Minstens drie jongen van Madeleine in de Fondatie, 18 juni 2014 (foto's INBO)

Ondertussen hebben we in de Heirnisse foto's van nieuwe jongen uit een ander nest, de moeder van deze jongen moet ofwel Eufrasie ofwel Germaine zijn, in de loop van de zomer hopen we hierover uitsluitsel te krijgen.

Fotovalsessie in het Heidebos (provincie Oost-Vlaanderen)

In het kader van de IHD-rapportage (IHD : Instandhoudingsdoelen voor de Europees beschermde natuur) proberen we zicht te krijgen op het voorkomen en de staat van instandhouding van boommarters in Vlaanderen. Sinds 2007 worden daartoe fotovallen ingezet in potentieel interessante boommartergebieden. Eén van de grote mysteries is en blijft de situatie van de soort in het Waasland. In de bossen van Sinaai en directe omgeving planten boommarters zich minstens sinds 2000 op regelmatige basis voort. Gezien de discretie van deze dieren is het best mogelijk dat zij daar nooit zijn weggeweest maar pas zeer laat werden ontdekt. Of boommarters zich ook in de andere bossen in de streek voortplanten blijft tot op heden echter hoogst onduidelijk. We weten intussen dat jonge boommarters op regelmatige basis uit Sinaai disperseren, zoals aangetoond door de gezenderde mannetjes Valère en Alain in het voorjaar van respectievelijk 2012 en 2014. Als we er van uit gaan dat disperserende boommarters uit Sinaai zich vestigen in naburige bossen, zouden we die vroeg of laat moeten kunnen onderscheppen met behulp van fotovallen. Via langeafstandsdispersie kan er echter ook uitwisseling plaatsvinden met andere, ver afgelegen populaties. Dat boommarters daartoe in staat zijn (en de meest 'onmogelijke' barrières zoals het Kanaal Gent-Terneuzen succesvol kunnen oversteken) lijdt inmiddels geen twijfel meer. Echter, ons dicht wegennet is er vaak voor verantwoordelijk dat dergelijke zwerftochten fataal aflopen. Ook ons gezenderd mannetje Alain onderging dit lot (zie hogerop in deze nieuwsbrief).

In de zomer van 2008 werden alle bossen in een wijde boog rond Sinaai met fotovallen bemonsterd, in geen enkel ander bosgebied werden toen boommarters vastgesteld. Omdat de cameravallen tegenwoordig een stuk beter zijn dan vroeger ondernemen we dit jaar een nieuwe poging. Dit voorjaar zijn we gestart in het Heidebos. Het Heidebos is een boscomplex op slechts een vijftal kilometer in vogelvlucht van de voortplantingslocatie Sinaai. Het gebied is zo'n 260 hectare groot en wordt beheerd door Natuurpunt. De bodem is er zandig en – in tegenstelling tot de bossen rond Sinaai – droog, met een totaal ander bostype tot gevolg. Het bomenbestand bestaat overwegend uit grove den. Er zijn enkele beukendreven en bestanden met zomereik en Amerikaanse eik. Het gebied werd de afgelopen jaren omgevormd naar een halfopen heide-bos-mozaïek. Van 19 maart tot 15 mei 2014 werden simultaan vijf fotovallen ingezet in het gebied. Net zoals in 2008 werden ook dit jaar geen boommarters vastgesteld. Bunzing en hermelijn staan dan weer wel op de foto. Steenmarters zijn nog steeds zeer zeldzaam in deze streek, het niet registreren van deze soort tijdens deze fotovalsessie is dan ook geen verrassing.

Hermelijn in Heidebos, 16 april 2014 (foto INBO)

Bunzing in Heidebos, 13 april 2014 (foto INBO)

Fotovalsessie en kartering potentiële nestbomen in het Bulskampveld (provincie West-Vlaanderen)

De boommarters in de bossen ten zuiden van Brugge lijken wel spoken. Heel af en toe wordt er eentje waargenomen of wordt er een verkeerslachtoffer gevonden, vervolgens verstrijken er maanden of zelfs jaren voor er weer enig nieuws te rapen valt. Onze eerste poging om via fotovallen duidelijkheid te krijgen rond de status van de soort in deze streek dateert van 2009. Het Bulskampveld en de aanpalende Vagevuurbossen waren een logische keuze om de zoektocht te starten. Halfweg de jaren 90 werden enkele betrouwbare zichtwaarnemingen gedaan en in 1999 werd een verkeerslachtoffer gevonden op de weg die beide bossen van elkaar scheidt. Bovendien vormen het Bulskampveld en de Vagevuurbossen met hun 540 hectare het grootste boscomplex van de regio. In 2009 werden zeven fotovallen ingezet, verspreid over beide deelgebieden, boommarters werden er toen helaas niet gefotografeerd. In 2010 hadden we in een ander bosgebied in Oostkamp wél prijs (zie Marternieuws 1). 2012 leverde veel info op met de vondst van twee dode adulte mannetjes in Oostkamp en Zedelgem én een nieuwe fotovalopname in Oostkamp (zie Marternieuws 8). Sindsdien is het er opnieuw stil aan het boommarterfront...

Dit jaar werd een nieuwe poging ondernomen in het provinciedomein Bulskampveld in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen en een groep enthousiaste vrijwilligers. Sinds vorig jaar beschikt de provincie over een aantal cameravallen die door de vrijwilligers jaarrond gebruikt mogen worden binnen de provinciedomeinen, de bekomen foto's worden als educatief materiaal ter beschikking gesteld aan de bezoekerscentra. Met het oog op het maximaliseren van de kansen op het vaststellen van boommarters werden vanuit het INBO dit voorjaar drie extra fotovallen ingezet, simultaan met de cameravallen van de provincie. Het veldwerk werd volledig uitgevoerd door de vrijwilligers, die we dan ook uitdrukkelijk wensen te bedanken. Helaas werden ook dit voorjaar geen boommarters vastgesteld. Steenmarter en bunzing werden wel gefotografeerd, naast andere leuke 'nevenvangsten' zoals zwarte specht. Onze fotovallen zullen deze zomer elders ingezet worden maar de vrijwilligers zullen ook verder volharden.

Daarnaast is deze groep lokale vrijwilligers – in samenwerking met en ondersteund door de provincie – gestart met een inventarisatie van alle potentieel geschikte boommarternestbomen in het gebied. Deze bomen zullen de komende lentes geïnspecteerd worden op sporen van boommarteraanwezigheid, een methode die in Nederland reeds vele jaren wordt toegepast in goede boommartergebieden door de Boommarterwerkgroep. De groep die in Bulskampveld gestart is met deze methodiek vormt aldus de eerste officiële 'boommarterwerkgroep' van Vlaanderen: een lovenswaardig initiatief dat zeker navolging verdient in ander gebieden. Het moet echter gezegd: dit is een zeer arbeidsintensieve klus die alleen met veel enthousiasme en volharding kan worden uitgevoerd. We hebben inmiddels ervaren in Sinaai dat lang niet alle nestbomen als dusdanig herkenbare schoolvoorbeelden zijn ... Toch is dit uitermate nuttig werk dat zijn vruchten zal afwerpen. Een dergelijke inventaris kan evenzeer dienen voor het detecteren en beschermen van andere organismen die afhankelijk zijn van boomholtes (vleermuizen, spechten,...).

Steenmarter in het Bulskampveld, 18 maart 2014 (foto INBO)

Eindelijk boommarterbeelden uit de Limburgse Kempen!

Van alle Vlaamse provincies is uitgerekend de meest bosrijke diegene met het minst aantal boommarterwaarnemingen (satellietgemeente Voeren even buiten beschouwing gelaten). Zo is Limburg de enige provincie waar nog geen verkeerslachtoffers werden ingezameld, en tot op heden was het ook de enige provincie waar de soort zich nog niet liet 'vangen' door cameravallen, ondanks wijd en zijd gebruik ervan. Zichtwaarnemingen zijn altijd uiterst schaars geweest en ook over het historisch voorkomen is zo goed als niks bekend. Vanaf het begin tot halverwege de jaren '90 hebben we in elk geval weet van enkele betrouwbare waarnemingen in het Pijnven te Hechtel-Eksel en in De Maten te Genk. Naar het einde van de jaren '90 toe koloniseerde de steenmarter vanuit het zuiden en oosten grote delen van de provincie die voorheen lange tijd steenmartervrij waren. Meerdere meldingen van boommarters uit deze periode bleken op steenmarters te slaan. Waarnemers waren vaak zelf niet helemaal zeker welke soort ze nu juist gezien hadden. Omgekeerd zijn er mogelijk ook boommarters door de mazen van het net geglipt omdat ze als steenmarter werden gedetermineerd...

Enkele jaren geleden kon Marc Fourier in de bossen in het westen van de gemeente Genk een jagende boommarter waarnemen. Sindsdien bleef het er stil rond de soort. Een cameraval geplaatst door Jos Tuininga bracht daar echter verandering in. Op 11 juni jongstleden om 11:04 in de voormiddag loopt een boommarter (kennelijk in goed gezelschap, te zien aan het krabben...) voor de lens! [Het filmpje kan je hier bewonderen.](#)

Boommarters in de provincie Antwerpen

Boommarter gefotografeerd in Ravels (provincie Antwerpen)

Het Agentschap Natuur en Bos Regio Turnhoutse Kempen zet sinds enkele jaren foto vallen in, vooral met het oog op het vaststellen van boommarters in de domeinbossen. Al die tijd waren het telkens steenmarters of bunzings die zich lieten zien, geen boommarters... Onder het motto 'de aanhouder wint' werd echter vlijtig verder gewerkt en op 17 juni 2014 was het eindelijk prijs in het Gewestbos Ravels. Het betreft de eerste gedocumenteerde waarneming van boommarters in deze hoek van de provincie.

Bushnell Camera Name 50°F10°C

06-17-2014 03:13:28

Boommarter in het Gewestbos Ravels, 17 juni 2014 (foto ANB Regio Turnhoutse Kempen)

Twee dode boommarters op de E313 te Grobbendonk (provincie Antwerpen)

Op maandag 16 juni, om 8 uur 's morgens zag natuurinspecteur Koen Van Bavel een dode boommarter liggen op de rand van de pechstrook van de E313 ter hoogte van het Philipsbos in Grobbendonk. De beschrijving die Koen geeft laat weinig ruimte voor twijfel: *'Het dier had een overduidelijke oranjegele keelvlak, was duidelijk slanker gebouwd dan steenmarter en was chocoladebruin van vacht.'* Ook de oortjes waren groter.' Toen Koen later die ochtend terugkeerde was het dier volledig plat en in stukken gereden. Omwille van het drukke verkeer was inzamelen niet aan de orde. De boommarter kon daar om 8 uur 's morgens in elk geval nog niet lang gelegen hebben.

Op zondag 22 juni kon boswachter Lucas Bergmans een andere boommarter inzamelen op nagenoeg dezelfde plaats. Dit exemplaar was wel nog intact. Twee dode boommarters op dezelfde plaats op een week tijd duidt op een nieuwe voortplantingslocatie. De bevindingen van de autopsie zullen we in de volgende editie van Marternieuws brengen.

Op minder dan 5 km ten noorden van de vindplaats van deze twee verkeersslachtoffers ligt de Lovenhoek, het natuurgebied waar een cameraval van JNM Neteland vorig jaar een jonge boommarter registreerde (zie marternieuws 11). Een kleine 10 kilometer ten zuidoosten ligt Wiekevorst, waar in het najaar van 2012 een boommarter werd betrapt in een kippenhok (zie Marternieuws 9). In 2002 werd een boommarter ingezameld in Herenthout, een buurgemeente van Grobbendonk.

Boommarter ingezameld op 22 juni 2014 te Grobbendonk (foto Lucas Bergmans)

Twee dode boommarters in Kapellen (provincie Antwerpen)

Dankzij de inzet van cameravallen worden tegenwoordig vrij veel opnames van boommarters gemaakt in de regio Kalmthout. Verkeersslachtoffers worden gelukkig niet zo vaak gevonden, maar afgelopen maand juni werden er op minder dan tien dagen tijd twee ingezameld in de gemeente Kapellen. Op 19 juni jongstleden vond privé-boswachter Pol Trekker er eentje langs de Heidestraat en verwittigde boswachter Lucas Bergmans die het dier op 20 juni kon inzamelen. Op 28 juni kon Lucas Bergmans een tweede exemplaar inzamelen op de Kalmthoutsesteenweg. De afstand tussen beide vondsten bedraagt ongeveer 1 km in vogelvlucht.

In de volgende editie van Marternieuws zullen we verslag uitbrengen van de autopsie.

Boommarter ingezameld te Kapellen op 20 (links) en 28 (rechts) juni 2014 (foto's Lucas Bergmans)

Otter waargenomen in Eigenbilzen (provincie Limburg)

Op 17 maart 2014 had de brandweer van Bilzen een interventie in het Albertkanaal te Eigenbilzen ter hoogte van een paaiplaats. Een viertal duikers bevond zich omstreeks 23 uur in het water toen voor hen een otter opdook. Het dier kwam tot op 3 meter van de duikers alvorens met een sierlijke duik te verdwijnen. Eén van de aanwezige brandweermannen was fotograaf Tom Palmaers, die de waarneming wereldkundig maakte. Na het horen van zijn ooggetuigenverslag zijn we overtuigd dat deze waarneming effectief een otter betrof. Onder andere de sierlijke duik waarbij de typische lange otterstaart te zien was wijst ontegensprekelijk in die richting. Andere dieren waarmee otters soms verward worden (bever, beverrat,..) zijn in dit geval uitgesloten.

Nieuwe wasbeeropname in Voeren (provincie Limburg)

Een cameraval die werd ingezet door WBE Voeren om de bewegingen van everzwijnen op te volgen leverde een nieuwe foto op van een wasbeer. De vorige opname van een wasbeer uit Voeren dateert van 2012 (zie Marternieuws 7).

Wasbeer in Voeren, 21 juni 2014 (foto Alain Dethise)

Auteurs: Jan Gouwy, Koen Van Den Berge, Filip Berlengee en Dirk Vansevenant
Contact: marternieuws@inbo.be

© Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, 2014
Verantwoordelijke uitgever: Jurgen Tack, Kliniekstraat 25, 1070 Brussel
